

працюють на заняттях, навчаються на «добре» і «відмінно». Проте, на жаль, їх дуже мало.

Висновки

1. Результати навчання студентів-іноземців у порівнянні з вітчизняними при вивченні хірургії набагато гірші.
2. Такі наслідки пов'язані перш за все з відсутністю мотивації до вивчення хірургії.
3. На практичних заняттях з іноземними студентами викладачі мають урахувувати всі їхні індивідуальні особливості та намагатися довести необхідність вивчення хірургії для лікаря будь-якої спеціальності.

Список використаної літератури

1. Особливості роботи з іноземними студентами при вивченні госпітальної хірургії / І. О. Гіленко, Д. Г. Дем'янюк, В. І. Ляховський [та ін.] // Медична освіта. – 2009. – № 1. – С. 27 – 30.
2. Шейко В.Д. Застосування кейс-методу в процесі навчання студентів з англійською мовою викладання на кафедрі хірургічного профілю / Володимир Шейко, Сергій Должковий // Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи : матеріали I Всеукр. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2016. – С. 278-281.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТА СТУДЕНТА-МЕДИКА

Крючко Т.О., Кушнерева Т.В., Харшман В.П.

Українська медична стоматологічна академія

Наголошено на тому, що організація самостійної роботи студентів під керівництвом викладача – один з ефективних напрямів навчального процесу, який розвиває самостійну творчу діяльність, стимулює засвоєння навчального матеріалу і закріплення знань.

Ключові слова: самостійна робота, навчання, медичний ЗВО.

Teacher's guide to the student's self-education is one of the effective directions in the educational process. It develops the independent creative activity, stimulates mastering of educational material and consolidation of knowledge.

Keywords: independent work, teaching, medical university.

У медичній освітній галузі питання якості набуває особливого значення, а рівень компетенції та професійності, який має закладатися при навчанні студента в установі вищої освіти, буде надаватися пацієнтам у вигляді якості медичних послуг. Затребуваність фахівців у сфері медичної діяльності визначається не тільки наявністю певного рівня знань у претендента на вакансію, а й, більшою мірою, здатністю спеціаліста застосовувати їх у практиці, виконувати в повному обсязі якісно свої професійні функції [4; 5].

Навчання в медичному ЗВО – це освітня модель, яка поєднує в собі високий рівень теоретичної підготовки, фундаментальність знань і потужну практичну складову навчання, що допомагає освоювати нові технології, виконувати на високому рівні вміння і навички. Загальновідомо, що нині традиційна підготовка фахівців, яка орієнтується на формування знань, навичок і вмінь у предметній галузі, все більше відстає від сучасних вимог. Основною сучасної освіти мають бути не стільки навчальні дисципліни, скільки способи мислення і діяльності студентів. Найбільш поширеними формами навчальної роботи щодо впровадження в освітній процес інноваційних процесів і формування ключових професійних компетенцій майбутніх фахівців стало застосування різних активних форм і методів навчання: створення проектів, підготовка публічних виступів, дискусійне обговорення професійно важливих проблем, створення проблемних ситуацій, підготовка професійно спрямованих відеофільмів і презентацій [2]. Вони створюють передумови для формування і закріплення професійних знань, умінь і навичок студентів, сприяють розвитку професійних якостей майбутнього фахівця. Використання викладачами інноваційних методів у процесі навчання сприяє подоланню стереотипів у викладанні різних дисциплін, вироблення нових підходів до професійних ситуацій, розвитку креативних здібностей студентів. Переваги інноваційних методів важко переоцінити, оскільки вони відіграють провідну роль у формуванні особистісних якостей майбутнього фахівця. Інноваційні методи допомагають студентам навчитися активним способам засвоєння нових знань, дозволяють опанувати вищий рівень соціальної активності, стимулюють творчі здібності студентів і допомагають наблизити навчання до практики медичної діяльності.

Самостійна робота студентів розглядається як цільова спрямованість, зумовлена внутрішніми мотиваціями, діяльність яких стосується освоєння обраної спеціальності. Ця діяльність характеризується взаємодією двох складових: 1) індивідуальна робота студентів на основі мотивації, ціннісних установок та орієнтирів особистості кожного; 2) система управління пізнавальним процесом студента.

Засвоєння знань студентами – це процес перетворення наукових основ (систематизованого досвіду) в інструмент мислення і практичної діяльності. Оскільки провідна мета навчання – засвоєння студентами фундаментальних знань, умінь і навичок та максимальний розвиток їхніх пізнавальних здібностей, актуальною проблемою педагогіки вищої школи стає визначення методів і форм організації навчання студентів, що дозволяють підвищити його ефективність [1; 5].

Самостійна робота студентів, керована викладачем, – це організаційна форма навчального процесу (поряд із лекціями та практичними заняттями), яку виконує студент під керівництвом, але без безпосередньої участі викладача в спеціально відведений для цього (позааудиторний і аудиторний) час. Важливим аспектом самостійної навчальної роботи студентів є те, що вона ставить перед собою одночасно два завдання: формування прийомів навчальної роботи (наприклад, різні види роботи з літературою) і використання зазначених прийомів для засвоєння професійних знань, формування навичок і вмінь.

Самостійна робота – це не самостійність студентів у вивченні предмета, а особлива система умов навчання, яка обов'язково має бути організована викладачем. Важлива умова організації цієї форми роботи полягає в тому, що з етапами навчання самостійність студентів має зростати. Якщо на початкових етапах навчання необхідна

всебічна і повна організація самостійної роботи студентів, то на наступних етапах таке регулювання мінімалізується й управління стає функцією самого студента [3].

Самостійна робота студентів має свої завдання, підпорядковані загальній меті щодо засвоєння предмета. Для цього викладач підбирає спеціальну літературу, визначає відповідні науково обґрунтовані методи і прийоми навчальної роботи у виділений час. Спланована й організована самостійна робота має проводитися в безпосередньому зв'язку з формами навчання під безпосереднім керівництвом викладача. Важливим засобом активізації самостійної роботи є різноманітність її видів. Не можна обмежувати завдання механічним повторенням матеріалу підручника і навчального посібника; для надання самостійній роботі творчого сенсу вона має охоплювати підготовку самостійних висновків, вивчення додаткової літератури, розв'язання завдань кількома способами тощо. Ця організаційна форма дає студенту широку можливість індивідуалізації навчання відповідно до індивідуальних особистісних характеристик [2; 3].

Ураховуючи дидактичне призначення різноманітних видів самостійної роботи і характеру пізнавальної діяльності студентів при самостійному виконанні роботи, всі завдання можна розділити на три групи: 1) завдання для з'ясування нових знань і дій; 2) завдання з відпрацюванням і закріпленням нових знань і дій; 3) завдання з контролю якості впровадження знань, умінь, навичок.

У плануванні самостійної роботи студентів викладач може керуватися такими вимогами: 1) урахування специфіки предмета, що вивчається; 2) система має становити собою сукупність різних видів робіт студента; 3) кожний розділ самостійної роботи, що входить до навчальної системи, має бути чітко визначений як ланка загального ланцюга завдань; 4) завдання для самостійної роботи будуються в порядку їх ускладнення за ступенем опанування за етапами навчання; це ускладнення може йти за принципом збільшення обсягу, ускладненням змісту, зміною джерел знань, методами керівництва і контролю; 5) самостійна робота має поєднуватися з видами роботи під безпосереднім керівництвом викладача, який відповідає за підготовку студентів; 6) систему завдань для самостійної роботи слід побудувати в порядку послідовного підвищення самостійності [1].

Висока ефективність самостійного опанування практичних навичок на доклінічній стадії навчання досягається роботою в організованих симуляційних класах і центрах. Переваги самостійного навчання студентів у зазначених класах такі:

- можливість у значно коротші терміни і з вищою ефективністю здобути професійний досвід, досягти певного рівня майстерності виконання навичок, які формуються, в основному, тривалою практикою безпосередньо в процесі роботи;
- самостійне і неодноразове виконання практичних навичок і медичних маніпуляцій, що дозволяє покращити техніку виконання і підвищити упевненість у діях, довести техніку їх виконання до досконалого рівня;
- формування точного рефлексивного навчання, яке дозволяє розвивати навички прийняття негайних рішень у екстремальних ситуаціях;
- практичний досвід роботи до початку самостійної клінічної діяльності;
- за допомогою аналітичних систем можливість контролювати дії студентів під час оволодіння практичними навичками, корегувати і проводити аналіз помилок;
- економічні переваги щодо залучення обслуговуючого персоналу кафедри;
- можливість створення системи об'єктивної оцінки якості практичних навичок, практичного рівня підготовленості відповідно до професійних стандартів діяльності.

Керована викладачем самостійна робота студентів на кафедрі педіатрії №2 Української медичної стоматологічної академії – це робота, що виконується студентами за завданням під методичним керівництвом викладача, контролюється ним під час аудиторних занять, а також із залученням дистанційної форми контролю. Якісні результати керованої викладачем самостійної роботи враховуються як складова оцінки з предмета. Форма самостійної роботи: розробка питань теми, винесеної на самостійне вивчення, написання реферату, підготовка мультимедійної презентації. Форма контролю: усне і/або письмове опитування, захист реферату, представлення презентації. Підготовка студентів до виконання завдання відбувається під час аудиторних занять і полягає в з'ясуванні змісту і методів виконання завдання, виробленні навичок навчальної роботи (робота з навчальною, довідковою літературою, самоперевірка). Завдання для самопідготовки не обмежується лише списком літератури, який необхідно опрацювати, а також тестовими завданнями, які потрібно розв'язати; обговорюється методика підготовки презентації, короткої відповіді. Підсумковий контроль відбувається у процесі складання практичних навичок, тестового контролю, усної відповіді на підсумковому модульному контролі та семестровій підсумковій атестації.

Ефективне використання керованої самостійної роботи студента стає вагомим внеском у процес навчання студентів, формування основних аспектів клінічного мислення; розширює можливості використання власних знань і вмінь у подальшій практиці лікаря, можливості ефективно працювати з літературою, аналізувати дії при вирішенні конкретних діагностичних і лікувальних завдань.

Список використаної літератури

1. Колісник І.А. Самостійна робота студента як невід'ємна складова здобуття якісної освіти / Колісник І.А., Панькевич А.І., Гоголь А.М. // Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів: матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2017. – С. 68-70.
2. Макоїда І.Я. Самостійна робота студентів – метод підготовки висококваліфікованого спеціаліста / І. Я. Макоїда, М. М. Острівський // Галицький лікарський вісник. – 2013. – № 4. – С. 87-88.
3. Скробач Н.В. Самостійна робота студентів вищих навчальних закладів як важливий елемент сучасної підготовки фахівців / Н. В. Скробач, І.Т. Гаврик, Ю.В. Дельва // Галицький лікарський вісник. – 2014. – № 2. – С. 110-111.
4. Холопов Л.С. Актуальні аспекти організації самостійної роботи студентів вищих медичних навчальних закладів: сучасний стан проблеми та власний досвід / Холопов Л.С., Штанько В.А., Тихонова С.А. // Інтегративна Антропологія. – № 2 (28). – 2016. – С. 62-67.
5. Чорній Н.В. Самостійна робота студентів як складова частина у підготовці спеціаліста в умовах кредитно-модульної системи навчання / Н.В. Чорній // Медична освіта. – 2014. – № 4. – С. 132-134.